

การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ที่เรียนโดยรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE)
กับรูปแบบการสอนแบบพาโนรามา (PANORAMA)

Comparisons of Creative Thinking Abilities and Creative Writing Abilities in the
Thai Learning Strand of Grade 3 Students Who Learned by Using the Concentrated
Language Encounters (CLE) Teaching Model and the PANORAMA Teaching Model

หทัยทิพย์ ชมภูพิน¹

ผศ.ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ²

ผศ.ดร. วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องธรรมชาติเจ้าเอย และแบบพาโนรามา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่องธรรมชาติเจ้าเอย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการ
เรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและแบบพาโนรามาที่พัฒนาขึ้น และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถใน
การคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนแบบ มุ่ง
ประสบการณ์ภาษาและรูปแบบพาโนรามา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องธรรมชาติเจ้าเอย กลุ่ม
ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบักดอง อำเภอขุนหาญ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 48 คน ซึ่งได้มาโดย การ
เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวนกลุ่มทดลอง 2 ห้อง ห้องละ 24 คน โดยกลุ่มทดลองกลุ่ม
ที่ 1 เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 เรียนด้วย

¹ Master of Education degree Program student, Department of Educational Research, Faculty of Education, Mahasarakham University, Mahasarakham, Thailand

² Assistant Professor, Dr., Department of Educational Research, Faculty of Education, Mahasarakham University, Mahasarakham Thailand

³ Assistant Professor, Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University, Mahasarakham, Thailand

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพาโนรามา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติเจ้าเอย จำนวน 15 แผน 20 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้แบบพาโนรามา หน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติเจ้าเอย จำนวน 11 แผน 22 ชั่วโมง แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 6 ตอน ซึ่งมีค่าความยากตั้งแต่ .25 - .55 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .26 - .79 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 และ แบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 3 ตอน ซึ่งมีค่าความยากตั้งแต่ .41 - .59 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .54 ถึง .57 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .73 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานด้วย Hotelling's T^2

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.52/83.75 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.651786
2. แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบพาโนรามา มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.75 /85.8 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.602339
3. นักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE) กับรูปแบบการสอนแบบพาโนรามา (PANORAMA) มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและรูปแบบการสอนแบบพาโนรามา มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

Abstract

This study aimed to develop plans for organization of concentrated language encounters (CLE) learning and PANORAMA learning with a required efficiency of 80/80, to find out effectiveness indices of the developed plans for organization of CLE learning and PANORAMA learning and to compare creative thinking abilities and creative writing abilities of the students by using the CLE teaching model and the PANORAMA teaching model. The sample consisted of 48 grade 3 students attending Ban Bakdong School under the office of Si Sa Ket Educational Service Area Zone 4 in the first semester of the academic year 2008, obtained using the purposive sampling technique. They were assigned into Experimental Group 1 with 24 students who learned using CLE learning activities and Experimental Group 2 with 24 students who learned using PANORAMA

learning activities. The instruments used in the study were 15 plans for organization of CLE learning in the learning unit on Oh Nature and 11 plans for organization of PANORAMA learning, a scale on creative thinking ability, and a scale on creative writing ability. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation; and Hotelling's T^2 was employed for testing hypotheses.

The results of the study were as follows. (1) The plans for organization of CLE learning has an efficiency of 86.52/75 and had an effectiveness index of 0.651786. (2) The plans for organization of PANORAMA learning had an efficiency of 82.75/85.83 and had an effectiveness index of 0.602339. (3) The students who learned by organization of learning activities by using the CLE teaching model and those using the PANORAMA teaching model did not show different creative thinking abilities and creative writing abilities.

Keywords: creative thinking, creative writing, concentrated language encounters teaching, PANORAMA teaching.

บทนำ

ภาษาเป็นสื่อของความคิด ผู้เรียนที่มีภาษาใช้กว้างขวางมีประมวลคำในการพูด ฟัง อ่าน เขียน มาก ผู้เรียนจะคิดได้กว้างขวางลึกซึ้ง และสร้างเสริมความชาญฉลาด สามารถคิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ดังนั้น การสอนภาษาไทยจำเป็นต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนขยายประมวลคำทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการคิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา วินิจฉัยเรื่องราวและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์และใช้ภาษาอย่างสละสลวย (กรมวิชาการ. 2545 : 8)

การเขียนเป็นการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ โดยอาศัยตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและความต้องการให้ผู้อื่นได้รับรู้ การเขียนเป็นทักษะที่ยุ่งยาก สลับซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ ในการพัฒนาทางภาษา ต้องอาศัยประสบการณ์ ต้องใช้การฝึกฝนจึงจะทำได้ อย่างมีศิลปะ การเขียนเป็นงานศิลปะประเภทหนึ่งเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ บุคคลใดมีความคิดสร้างสรรค์สูงก็สามารถเขียนสิ่งที่แปลกใหม่ได้ มีความหมายต่อตนเองและต่อสังคม ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนจะต้องสามารถใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึงของตนเขียนออกมาด้วยถ้อยคำที่สละสลวยประทับใจผู้อ่านผู้ฟังและให้ความรู้สึกในทางเพลิดเพลินใจและสติปัญญาไปในตัว

ด้วย การเขียนอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กต้องเป็นงานที่เกิดขึ้นจากความคิดของเด็กเอง (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2533 : 45)

การสอนทักษะการเขียนก่อนข้างมีปัญหาและมีอุปสรรค ไม่ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนมีความเคยชินกับการเรียนที่ต้องตอบคำถาม โดยใช้ความรู้ความจำและลักษณะข้อสอบก็ไม่เอื้อในการคิดและเขียนเพราะเป็นข้อสอบแบบปรนัยเป็นส่วนใหญ่ ทำให้นักเรียนขาดทักษะการคิดและการเขียน (อารี พันธุ์ณี. 2537 : 67)

จากการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและแบบพาโนรามา พบว่าเป็นรูปแบบการสอนที่ดีและเหมาะสมกับการสอนภาษาไทย การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษานั้นมุ่งเน้นการอ่านและการพัฒนาไปสู่การเขียนเป็นสำคัญ การที่จะเขียนได้ดีนั้น ต้องมีทักษะและประสบการณ์ทางการอ่านมากพอสมควร โดยเฉพาะการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น นักเรียนต้องรู้จักคำในภาษาไทยให้มาก จึงจะทำให้งานเขียนออกมามีความสละสลวย น่าอ่าน ส่วนการสอนแบบพาโนรามา นั้น เป็นรูปแบบการสอนอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ทางภาษามากขึ้น อันจะส่งผลไปถึงความสามารถในการเขียนของนักเรียนด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจเป็นอย่างยิ่งว่าหากผู้วิจัยทำการสอนนักเรียนดังที่กล่าวข้างต้น จะส่งผลดีต่อการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนจึงทำการวิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนทั้งสองว่ามีผลแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อให้ครูที่สอนภาษาไทยได้มีทางเลือกในการสอนและมีแนวคิดในการประยุกต์ใช้ต่อไป

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและแบบพาโนรามา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องธรรมชาติเจ้าเอย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและแบบพาโนรามา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องธรรมชาติเจ้าเอย ที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและแบบพาโนรามา ก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและแบบพาโนรามา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องธรรมชาติเจ้าเอย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีวิธีการ ดังนี้

1. นำคะแนนสอบปลายปี ปีการศึกษา 2550 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบความแตกต่างของคะแนนเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบปลายปีในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ห้องไม่แตกต่างกัน จึงจัดให้เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตามห้องเรียนเดิม
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยตนเอง โดยให้กลุ่มหนึ่งเรียนด้วยรูปแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา อีกกลุ่มหนึ่งเรียนด้วยรูปแบบพาโนรามา ในเรื่องธรรมชาติเจ้าเอย
3. หลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์และแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์มาทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
4. นำคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อน จากการทำใบงาน ทดสอบระหว่างเรียน หลังเรียน แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ และแบบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ในกลุ่มตรวจราชการตำหนักไพร อำเภอบุณฑล ตำบลบ้านกุดชุมพุง อำเภอชุมพวง จังหวัดศรีสะเกษ เขต 4 มีจำนวน 23 โรงเรียน ห้องเรียน 26 ห้อง จำนวนนักเรียน 510 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านบักคอง ในกลุ่มตรวจราชการตำหนักไพร อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 24 คน รวมทั้งสิ้น 48 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ห้องได้มาจากการนำคะแนนปลายปีในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ทดสอบความแตกต่าง พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบปลายปีในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ห้องไม่แตกต่างกัน

ตัวแปร

1. ตัวแปร

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการสอน มี 2 วิธี ดังนี้

1.1.1 แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1.1.2 แบบพาโนรามา

1.2 ตัวแปรตาม คือ

1.2.1 การคิดสร้างสรรค์

1.2.2 การเขียนเชิงสร้างสรรค์

ประเภทของเครื่องมือวิจัยและคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ชนิด คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง

ธรรมชาติเจ้าเอย จำนวน 15 แผน โดยมีลำดับขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปราย/สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกันกับครู/

ทำไดอะแกรม สรุปความ

ขั้นที่ 2 ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียนและอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครูในกลุ่ม/เขียนเรื่องของตนเองในกลุ่มย่อยหรือตามลำพัง

ขั้นที่ 4 อภิปราย สนทนา และวิเคราะห์หรือระดมความคิดร่วมกันเกี่ยวกับเรื่อง ในเนื้อความที่

นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3

ขั้นที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวนฝึกความแม่นยำและเสริมทักษะทางภาษา

3. แผนการจัดการเรียนแบบพาโนรามา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องธรรมชาติเจ้าเอย
จำนวน 11 แผน โดยมีขั้นตอนการสอนแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อยที่
สำคัญทั้งหมด 8 ขั้นตอนด้วยกัน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม (Preparation stage)

1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (P – Purpose) ในขั้นนี้ครูและนักเรียนจะช่วยกันกำหนด
จุดมุ่งหมายในการอ่านโดยตอบคำถามที่ว่า “ฉันกำลังอ่านเรื่องนี้เพื่ออะไร” อ่านเพื่อหารายละเอียด หรือ
อ่านเพื่อหาข้อมูลสำหรับนำไปอ้างอิง

1.2 การปรับความเร็ว (A – Adapting rate to material) ในขั้นนี้ครูจะแนะนำให้
นักเรียนปรับความเร็วในการอ่าน โดยดูจากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งยืดหยุ่นตามความยากง่ายของ
เรื่องที่อ่าน

1.3 ความจำเป็นในการตั้งคำถาม (N – Need to pose question) ครูและนักเรียน
ช่วยกันตั้งคำถาม โดยเปลี่ยนชื่อเรื่อง หัวเรื่อง หรือบางข้อความให้เป็นรูปคำถามและอ่านเพื่อตอบ
คำถามเหล่านั้น

2. ขั้นอ่าน (Intermediate stage)

2.1 การสำรวจ (O – Overview) ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนเริ่มการอ่าน โดยใช้ให้สังเกตลักษณะข้อความที่อ่าน ผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ หัวข้อในแต่ละบทบทสรุป ฯลฯ เพื่อสำรวจแนวคิดของผู้แต่ง

2.2 การคิดตาม (R – Read and Relate) ในขั้นนี้ นักเรียนจะอ่านด้วยการตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ จับความคิดหลักและเรื่องราวต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตน เพื่อเพิ่มความเข้าใจมากขึ้น

2.3 การจดบันทึก (A – Annotate) นักเรียนจะบันทึกสิ่งที่อ่านและน่าสนใจลงในสมุดบันทึก เพื่อเป็นการช่วยจำ

3. ขั้นสรุป (Concluding stage)

3.1 การจำ (M – Memorize) ครูจะเน้นให้นักเรียนทบทวนความจำจากการบันทึก โดยแยกแยะจุดสำคัญของเรื่องให้เป็นระบบ เพื่อสะดวกในการนำมาใช้ใหม่เมื่อต้องการ

3.2 การประเมินผล (A – Assess) ในขั้นนี้ ครูและนักเรียนจะช่วยกันพิจารณาเรื่องที่อ่าน เพื่อประเมินว่านักเรียนอ่าน ได้ตรงตามจุดหมายที่ตั้งไว้ในตอนต้นหรือไม่ นอกจากนั้นยังประเมินว่านักเรียนสามารถจับใจความสำคัญเพื่อแปลความ ตีความ ขยายความ และสรุปความได้หรือไม่

4. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 6 ตอน ตามแนวทฤษฎีของ Guilford ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบคล่องแคล่วในการสร้างคำ จำนวน 3 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ในรูปของหน่วย โดยแต่ละข้อจะกำหนดพยัญชนะให้และให้นักเรียนเขียนคำที่ขึ้นต้นหรือลงท้ายด้วยพยัญชนะที่กำหนดให้ ซึ่งต้องเป็นคำที่มีความหมาย เขียนให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด

ตอนที่ 2 แบบประโยชน์ของสิ่งของ จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ในรูปของกลุ่มหรือจำพวก โดยให้บอกประโยชน์ของสิ่งของมาให้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด

ตอนที่ 3 แบบการหาคำตอบที่มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน หรือมีลักษณะบางอย่างคล้ายกัน จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ในรูปของความสัมพันธ์ โดยกำหนดให้นักเรียนหาคำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกันหรือใกล้เคียงกับคำที่กำหนด

ตอนที่ 4 แบบการสร้างคำจากตัวอักษรในคำที่กำหนดให้ จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ในรูปของระบบ โดยกำหนดคำให้ 1 คำ แล้วให้นักเรียนใช้อักษรจากคำที่กำหนดให้มาสลับกันเกิดเป็นคำใหม่ที่มีความหมาย ให้หาคำมาให้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด

ตอนที่ 5 แบบผลที่จะเกิดตามมา จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ในด้านการแปลงรูป โดยนักเรียนเสนอความคิดจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ เช่น ถ้าคนเราไม่ต้องกินอาหาร จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง บอกมาให้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด

ตอนที่ 6 แบบหาความหมายของภาพ จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ในด้านการประยุกต์ โดยกำหนดภาพให้นักเรียนพิจารณาว่าภาพนี้สื่อความหมายอะไรบ้าง

5. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เขียนเรื่องจากภาพ จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เขียนต่อเรื่องให้จบ จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 3 เขียนเรื่องโดยอิสระ จำนวน 1 ข้อ

ผลการวิจัย

การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE) กับรูปแบบการสอนแบบพาโนรามา (PANORAMA) สรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องธรรมชาติเจ้าเอม มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.52/83.75 หมายความว่า นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำใบงานและแบบทดสอบย่อยคิดเป็นร้อยละ 86.52 ได้คะแนนเฉลี่ยทำแบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 83.75 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.651786 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 65.17

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบพาโนรามา เรื่องธรรมชาติเจ้าเอม มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.75 /85.83 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำใบงานและแบบทดสอบย่อยคิดเป็นร้อยละ 82.75 ได้คะแนนเฉลี่ยทำแบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.83 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.602339 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 60.23

2. นักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE) กับรูปแบบการสอนแบบพาโนรามา (PANORAMA) มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันและมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยรูปแบบ

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE) กับรูปแบบการสอนแบบพาโนรามา (PANORAMA)
โรงเรียนบ้านบักคอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องธรรมชาติเจ้าเอ๋ย มีประสิทธิภาพ 86.52/83.75 หมายความว่า นักเรียนที่ได้
คะแนนเฉลี่ยจากการทำใบงานและแบบทดสอบย่อยคิดเป็นร้อยละ 86.52 ได้คะแนนเฉลี่ยทำ
แบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 83.75 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ
0.651786 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 65.17 เป็นไปตามสมมุติฐาน
ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการสร้างและพัฒนา มีขั้นตอนที่เหมาะสมตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 – 5 ของเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย
(2534 : 31-40) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีทักษะการฟัง การดูและการพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่ง
ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา ทาสิราช (2545 : 121-123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การ
พัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 เรื่อง บุญบังไฟเมืองยโสธร ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการสอนภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2
เรื่อง บุญบังไฟเมืองยโสธร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.75/81.67 และมีดัชนี
ประสิทธิผลเท่ากับ 0.5915 ซึ่งความหมายว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ ร้อยละ 59.15

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบพาโนรามา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่
3 เรื่องธรรมชาติเจ้าเอ๋ย มีประสิทธิภาพ 82.75 /85.83 หมายความว่า นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยจาก
การทดสอบย่อยคิดเป็นร้อยละ 82.75 ได้คะแนนเฉลี่ยทำแบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.83
ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.602339 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการ
เรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 60.23 เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบพานอรามา นั้นมีขั้นตอน
ที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี มีขั้นตอนการเขียนจดบันทึก การทบทวนเรื่องราวที่
อ่าน ซึ่งช่วยนักเรียนมีประสบการณ์ทางภาษามาก ส่งผลการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ด้วย ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี ชูเกลี้ยง (2542 : 40 - 41) เรื่องการสร้างแบบฝึก
พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามวิธีพาโนรามา เพื่อใช้สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
2 พบว่าแบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามวิธีพาโนรามา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี
ประสิทธิภาพ 82.47/83.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกุณเพ็ญ พันธุ์อ้อม
(2547 : 58) เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคพาโนรามากับการสอนอ่านตามคู่มือครู พบว่า
นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคพาโนรามามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและรูปแบบพาโนรามา มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันและมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนของนักเรียนทั้ง 2 หอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการสอนทั้ง 2 วิธีนี้มีขั้นตอนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดและการเขียนของนักเรียน กล่าวคือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2543 : 45) ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะได้แสดงความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ของตนในการใช้ภาษา เช่น การอ่าน การเขียน ส่วนรูปแบบการสอนแบบพาโนรามานั้นมีขั้นตอนการอ่านและเขียนโดยการจดบันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่าน มีการทบทวนความจำตลอดจนมีการประเมินผลทุกครั้งเมื่อเรียนจบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนศ บันลือเขต (2544 : 94) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 73.17 % เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวัดและการประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ของคะแนนการสอบของนักเรียนอยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยและประยุกต์ใช้ผลต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสอนรูปแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและรูปแบบพาโนรามา มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการสอนรูปแบบใดก็ได้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และควรหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ มาเปรียบเทียบกับอีก เพื่อให้ทราบว่าวิธีการสอนใดสามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดีกว่า

1.2 ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยเฉพาะในภาคเรียนที่ 1 ยังไม่ปรากฏเด่นชัดเท่าใดนัก ดังนั้น จึงควรทดลองเป็นระยะเวลายาวนานกว่านี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสประสบการณ์ทางภาษาให้มากยิ่งขึ้น

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและรูปแบบพาโนรามา ควรมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนใส่ใจในการทำแบบวัดด้านการเขียนให้มากขึ้น เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบการทำแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ไม่ชอบเขียนยาว ๆ และความอดทนมีน้อย ดังนั้นครูผู้สอนควรสร้างแรงจูงใจในการตอบแบบวัดให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการสอนโดยรูปแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและรูปแบบพาโนรามา สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 เพื่อนักเรียนจะได้พัฒนาทักษะด้านการคิดและการเขียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ในรายวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาต่างประเทศ เป็นต้น และเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาอื่น เช่น วิชาภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2533). ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธเนศ บันลือเขตต์. (2544). ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สกุลเพ็ญ พันธุ์อ้อม. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคพาโนรามากับการสอนอ่านตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุจิตรา ทาลีราช. (2545). การพัฒนาการเรียนรู้อาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 เรื่องบุญบั้งไฟเมืองยโสธร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาณี ชูเกลี้ยง. (2542). การสร้างแบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามวิธีพาโนรามาเพื่อใช้สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2534). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อารี พันธุ์มณี. (2545). ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอไฮม.